

viorel șteirbu

moara de nisip

vol. I

Viorel ȘTIRBU

MOARA DE NISIP

ROMAN

– ediție definitivă –

vol. I

Editura Virtual

2010

ISBN(e): 978-606-599-239-9

978-606-599-240-5

Avertisment

Acest volum digital este prevăzut cu sisteme de siguranță anti-piratare. Multiplicarea textului, sub orice formă este sancționată conform legilor penale în vigoare.

Cuprins

CARTEA ÎNTÂI

PARTEA ÎNTÂI	2
Femeia, eterna poveste.....	2
PARTEA A DOUA.....	94
Obrazul cu două fețe.....	94
PARTEA A TREIA	118
Napoleon își încâlță cizmele sale mari.....	118
și plecă să salveze Franța	118
PARTEA A PATRA	191
Moara de nisip.....	191
PARTEA A CINCEA	208
Zăpada mieilor	208

Cartea întâi

MOARA DE NISIP

sau

VĂMILE DAMASCULUI

PARTEA ÎNTÂI

Femeia, eterna poveste

1. Sus pe Dealul Piuarului, sub fofezele morii de vânt, popa Ambroz din Gârcei și Hidișan, parohul bisericii din Cășei, se luaseră la harță. Poporenii din cele două sate, despărțite numai de coama muncelului, fiindcă acareturile și casele oamenilor erau risipite pe amândouă costișele, se grupaseră după cuvioșii păstori. Fremătau de nerăbdare tot așteptând trecerea de la cuvânt la faptă. Dar apostolii, dându-și seama de primejdie, pregetau.

– Ne vede lumea și amândoi am avea de suferit, gâfâi Hidișan, un bărbat negricios și nu prea voinic.

Părintele Ambroz, rotofei, vânjos și bărbos arăta, așa cum era, fără anterior și cu părul vâlvoi, gata să nimicească tot ce i s-ar putea împotrivi. Pumnii lui mari, ca două ciocane de potcovărie, ridicăți înspre cerul limpede și senin, stăteau mărturie.

– Am să vă zdrobesc... și pe dumneata și pe credincioși dacă-mi luați icoana de pe dâmb, mârâi zdrăhonul, totuși mai domolit.

Lumea se înghesuia, îndemnându-i să sfârșească într-un fel oare-care. Prostimea se săturase să-i vadă mereu înfruntându-se, cum se întâmpla de la o vreme încoace. De fapt de când i se năzărise preo-tului din Gârcei că în fereastra magherniței morarului Pișcorean se pripășise Născătoarea cu Pruncul. Ambroz răcnise de pe creastă anume să se audă în cele două comune, prorocind neamurilor precum că îngerii se întorc pe pământ să vestească a doua venire a Mântuitorului.

Trâmbițând azi, trâmbițând mâine, trâmbițând zi de zi, popa din Gârcei izbuti să-i scoată pe pâlmași fie din brazdă, fie din casă și să-i adune pe culme. Unde, minune mare, chiar se petreceau lucruri de neînțeles.

Aripile morii de vânt se învârtiseră mereu, împinse ori de crivățul uscat dinspre răsărit, toamna și iarna, ori de adierile tămâiate dinspre soare apune, primăvara și vara. Așa apucaseră mocanii de când se știau... și părinții părinților lor de asemenea... Foale uriașe și nevăzute trăgeau și împingeau întruna vântoasele, neostenit, în vreme ce morișca huruia, și ea, fără odihnă. Și dintr-odată viforeala se oprise, cerul se însorise. Popa Ambroz, înștiințat de mujicii înspăimântați despre faptul că lopețile treascului se roteau însă în continuare, de la sine, adică, fără nici o adiere, urcase și el să slujească și să se dumi-rească totodată. Într-adevăr, râșnița scârțâia, gema și se zdruncina gata să își iasă din țâțâni...

Aicea ai zice că-i mână diavolească, fusese gata să își dea cu părerea ucenicul lui Cristos, pregătindu-se să facă anume ceea ce îi ceruseră țărani: o slujbă de curățire a locului, de alungare a duhurilor rele, de care sătenii se temeau, pentru că strigoii aduc după ei sărăcia și boala.

Popa își pusese patrafirul, înmuiase chita de busuioc în aghiasmă și stropise în dreapta și în stânga, fără alegere: pereți, uși, saci, vietăți. Dar când își înălțase privirea către ferestre, avusese vedenia că de acolo îl cerceta cu blândețe și înțelegere tocmai Preacurata Maria. Lui Ambroz i se înțepenise limba și el însuși înlemnise, lăsând să îi scape cădelnița din mână. Dar fiind mai sprinten la minte decât alții, părintele găsi iute și explicațiile și foloasele ce le-ar trage dacă se pricepea să întoarcă povestea către sufletul creștinilor. Buciumase îndelung, își smulsese smocuri din țacălia roșcovană, se izbise cu fruntea de uluci, gornind cât îl ținea gura:

– Mulțumim lui Dumnezeu... și dumneavoastră... Dă, Doamne, lapte mult și bun... Dă, Doamne, belșug, că Maica s-a-ndurat... și s-a întors cu fața către noi...

Plugarii se tulburaseră crezând că popa se tocmise cu ovreii, fiindcă își rupea hainele și în cele din urmă își pusese și un sac pe spate. Însă Ambroz se înveștmântase astfel numai cât să i se urce un copil pe umeri, ca să șteargă geamul de târâțe. Abia după aceea putuseră să deslușească și oamenii chipul slab și frumos al Fecioarei, care se uita cu ochii mijiți către zariștea vestică de parcă ar fi căutat pe cineva.

– Aicea-s, Măicuță, bâiguise Ambroz, fericit că Sfânta se pogorâse tocmai la Gârcei.

Vestea se răspândise repede, cum se întâmplă întotdeauna la evenimentele mari. Știrile urcă în văzduh și stihiiile le împrăștie apoi pretutindeni. Curioșii începură să drumețească pe Dealul Piuarului... iar popa Ambroz se gândise că ademenirea trebuia mutată în clopotnița bisericii din Gârcei. De cum află, părintele Hidișan se căinoși să o revendice pentru cula paraclisului din Cășei. Enoriașii de pe cele două povârnișuri se luară și ei la sfadă. Credincioșii din Gârcei, care se aflau pe coborâșul dinspre asfințit, îi batjocoreau pe cucernicii din Cășei, situat pe priporul estic, precum că aceștia ar suferi de orbul zorilor și că ei nici nu ar fi băgat în seamă toate cele de nu ar fi fost stârniți... *provocați*... Susținătorii lui Hidișan se apărau învinuindu-și vecinii că, dimpotrivă, dumnealor li se pusese albeața pe ochi. Dar cum vorba roade ca apa și ca vremea, încetul cu încetul lucrurile luară întorsături ciudate. Tabăra lui Ambroz propovăduia de-a lungul și de-a latul ținutului Hodin nădejdea fericirii pe care o făgăduia arătarea de pe colină, în vreme ce sătenii din Cășei pierdeau pe zi ce trecea darul de a zări semnul. Se adeverea astfel o străveche înțelepciune, anume că văd numai ființele care cred. Și erau tot mai multe... Treceau din zori și până în noapte, de fapt mulțimile nu conteneau niciodată să se perinde prin fața morii lui Pișcorean...

Popa Ambroz spumega văzând cum atâta popor, în loc să-i umple lui biserica, se prefira pe drumuri lăturalnice. El își făcea socoteala simplă că și un bănuț, lăsat de fiecare amărât ce bătea mătâniile, i-ar aduce venituri îndestulătoare. Și nu doar lui, ci și parohiei... Dar îndeosebi îl supăra faptul că Preacurata sălășluia în fereastra unei bojdeuci. Ambroz nu era om trufaș. Socotea însă că și smerenia trebuie să aibă o limită... o margine... Suferea când împrejurările îl sileau să se roage ori să slujească sub cerul liber. Și adeseori trebuia să o facă... deoarece nefericiții se înghesuiau mai

degrabă pe Dealul Piuarului decât în lăcașul din sat. Nemulțumit și mânios, părintele îndemna și ațâța norodul să pună mâna pe icoană și să o mute din locu-i, însă nimeni nu cuteza. Nici Ambroz însuși nu apărea mai viteaz, cu deosebirea că el, de s-ar fi simțit susținut de ceilalți, ar fi îndrăznit. Însă muritorii erau încă prea temători. Și pentru a-i scoate din amorțeală, târnositul nu se dădea îndărăt de la a-l întărâta mereu pe Hidișan, gândind că la capăt certurile acelea nesfârșite vor ajunge în vârf și se va produce mult dorita mișcare.

*

În dimineața zilei de Paști, care în primăvara aceea se nimeriseră la începutul lui mai, bolta era curată și fără culoare, ca apa de izvor. Nici o adiere de vânt nu clintea frunzele pomilor din livezile dinspre apus. Și nici dinspre răsărit. Numai crucea lui Pișcorean se rotea, vâjâind ca de obicei.

Popa Ambroz urcase încă din zori Dealul Piuarului, mânat de un simțământ tulbure că sărbătoarea era momentul potrivit pentru a realiza ceea ce plănuse. Trecuse printre localnici repede, mișcându-și brațele furtunos, amenințător, după cum înțelese Hidișan.

Miron Goia, venit împreună cu Veturia Ciupe și mai toată suflarea din Bozna să vadă minunea cu ochii lui, se sperie și el de înfățișarea preotului din Gârcei, întrezărind posibilitatea unor întâmplări neobișnuite. E drept că Miron nu deslușea pe sticlă decât niște umbre, mai degrabă un soi de abur, de aceea apariția lui Ambroz îi stârnise interesul. Veturia, însă, aidoma celorlalți pelerini, suspina uimită și înduioșată de bunătatea Sfintei, care părea că avea ochi pentru fiecare. De altfel ea se pornise la drum mânată de un interes al său și nu din extravaganță. Dacă Născătoarea se afla, cum se zvonea, în fereastra coșmeliei lui Pișcorean, atunci negreșit că dumnezeii nu se arătase acolo ca să se afle în treabă, ci desigur să uluiască lumea cu miracolele sale. Și cum avea Veturia socotelile ei în privința lui Goia, o luase la picior deîndată ce i se ivise ocazia. Miron căuta însă paraxenia și nu întâlnea decât fețe năuce de țărani, fericiți că prindeau și ei câteva clipe căldura unei făpturi dumnezeiești.

Popa Ambroz, ivit ca o nălucă lângă moara de vânt, ațâța mulțimile prin simpla sa prezență, eclipsând-o pe Maica Domnului.

– Noi n-am suit pân-aici cu gând să luăm ceva, mărturisii Hidișan împăciuitor. Nu, ci numai cât să te împiedicăm pe dumneata să faci vreo faptă necugetată.

Pe Ambroz îl cam scotea din sărite popa din Cășei... din pricină că vorbea întotdeauna cu mare fereală de cuvintele directe și acuza-toare. Zicerea lui Hidișan era murmurată, învăluitoare, adormitoare. Fața lui, veșnic brăzdată de cute întunecoase, dezvăluia un obraz suferind pentru credința lui, pentru semenii și pentru întreaga omenire. O suferință umilă pe care Ambroz nu o privea cu ochi prietenoși. De fapt el îl suspecta pe duhovnicul din Cășei de fățarnicie. Însă cu ade-vărat Hidișan își domina interlocutorii cu spusa lui așezată și insidioasă.

– Nici noi n-am suit pân-aici ca să ne-ntoarcem cu mâna goală, îl beșteli Ambroz și continuă batjocura: Adică nu ne-am cocoțat ca să ne-ntoarcem de unde am plecat.

Hidișan își împreună mâinile cu smerenie, uitându-se în pământ, iar într-un târziu dădu și răspunsul:

– Noi, grăi el molcom, nu putem să fim de acord. Își ridică fruntea și îl țintui pe uriașul din Gârcei: Minunea este și a noastră cât e și a dumneavoastră. Doar stă-ntre noi și nu-i nici o stavilă care să ne împiedice s-o cinstim cu toții și să ne bucurăm de ea...

Ambroz îl cercetă mânios:

– Pe scurt, dacă eu vreau să duc icoana în biserica mea, îi vrea și domnia ta același lucru, se rățoi el, mai ales că îl supăraseră cele auzite, pe care nici nu le înțelesese prea bine. Ori poate că sesizase o amenințare ascunsă.

Hidișan se întoarse către susținătorii săi și le explică lor ceea ce dorea să audă însă huiduma din Gârcei:

– Noi atâta cerem orișicui, să fim lăsați în pace, rosti el cu toată supușenia de care era în stare și urmă: Noi și Maica Domnului... Care nu-i nici a noastră și nici a dumneavoastră. E a tuturor și-i deasupra peste pământ. Și dac-ar fi să fie în joc *proprietatea... sfânta proprietate*, atunci n-ar trebui oare să-l întrebăm pe cinstitul Pișcorean? Că doară în fereastra dumnealui...

Ațâțat peste măsură de predica apostolului, Ambroz îl luă de umeri pe Hidișan, silindu-l să se răsucescă. Popa din Cășei își pierdu echilibrul și se răsturnă pe spate, chemând cu slabă vigoare:

– Ajutor, oameni buni... Ajutor, oameni buni...

Sătenii din parohia lui se repeziră să îl ridice în picioare și să îi scuture sutana, dar fără să țină seama de zeflemeaua pădureților din Gârcei, care luaseră în răs căzătura. Hăhăiau gros, spre mulțumirea lui Ambroz, fiindcă și el se desfăta, însă parcă mai cu măsură; îi fusese teamă că lumea s-ar putea încăiera. De fapt el nici nu dorise să-l tăvălească pe Hidișan. Vrusese, dimpotrivă, să îi restrângă acțiunile, să îl rezume la confruntarea dintre ei... Astfel socotea el că-i atrăgea și pe săteni de partea sa, deoarece un îndemn pe față la chelfăneală nu ar fi fost bine primit dinaintea Sfintei și în ziua de Paști.

În sinea lui, Ambroz clocotea de furie pentru că nu găsea calea de a-l înfrânge pe Hidișan cu gânduri și marafeturi pe măsură. Își roti privirea peste întreaga suflare adunată în preajma morii lui Pișcorean. Cât puteai cuprinde cu ochii numai și numai închinători, de erau negre dealurile, văile și câmpiile. *Și toți aceștia, bodogăni popa din Gârcei, trec precum orbeții pe lângă biserica mea. Iar dacă este cineva vinovat că lucrurile nu se schimbă mai repede, apoi părintele Hidișan e. Dumnealui îi greșit, fiindcă își face socoteala nu că pierde... încă nu-i nimic de pierdut și de dobândit... dumnealui se teme că aș avea eu de câștigat. Așa ceva nu vrea el să se întâmple...*

Ambroz nu lua în seamă că astfel de lucruri le putea gândi despre el și Hidișan. Ba chiar și martorii ar fi fost îndreptățiți să se întrebe care era dedesubtul încăpățânării sale.

– Dumneata, tinere, ce părere ai? se repezi Ambroz la Miron, găsindu-se întâmplător aproape de el.

– Eu? se miră Goia. Eu n-am treabă...

– I-auziți, dragii mei credincioși, flăcăul n-are treabă, se năpusti Ambroz.

Noua pistă, i se părea lui, putea șterge impresia proastă făcută asupra norodului... pentru că nu știuse da un răspuns potrivit vicleniei lui Hidișan. Găselnița preotului plăcu celor din jur căci, și ei, își îndreptară atenția asupra lui Goia. Miron nu era obișnuit ca atâta mulțime să îl bage în seamă. Se simțea el un pic deasupra altora, fiindcă abia își luase bacalaureatul și se mândrea cu isprava lui, dar nu îi trecuse prin minte să ajungă steaua ciobanului pe Dealul Piuarului. Prin urmare îl tulbură și îl enervă puțin pisălogeala lui Ambroz.

– Da, stăruii Goia, eu nu mă amestec în cearta nimănui. Am vrut să trec și eu prin fața Sfintei... ca toată lumea... nu să mă iau la harță cu dumneavoastră...

Popa din Gârcei se ostoise de-acum, dar numai cât să găsească încă o pricină asupra căreia să se arunce. Necoptul drumeț nu purta vreo vină evidentă, de natură să justifice nedreptatea. Dar pentru a menține încordarea curioșilor, Ambroz era gata și să judece strâmb...

– Hai să ne cărăbănim dracului, șopocăi Veturia, silind să iasă din încercuire. Țștia sunt în stare să te bumbăcească de nu-i mai fi om în veci, sfârși ea, speriată că nu răzbea.

Gloata se mușuroise și nu se putea pătrunde printrânsa. Ambroz agăță iarăși momentul, zburându-se la Goia:

– Aici nu-i cazul de sfadă, cuvântă el măreț, ci de credință. Fiecare dintre voi, dacă umblă în legea sfântă, mi se va alătura și împreună vom clădi ceea ce-i de clădit.

Miron nu prea se lămurise ce ziduri ori zidiri visa apostolul, iar solemnitatea predicatorului era caraghioasă, dar se abținu de la comentarii. Știa de la maică-sa, lelea Sânică, precum că *tăcerea e de aur*. Nu își dorea decât să fie lăsat liber... să se întoarcă liniștit la Bozna și să uite peripeția prin care trecuse... de pomană, fiindcă nu deslușise nimic în vitraj...

Boznenii își strânseseră rândurile, presimțind că tevatura putea să-i încurce și pe ei. ***Ajunge o scânteie la un butoi de pulbere.*** Iar încordarea sporea pe creastă deorece se oprise trecerea pelegrinilor pe dinaintea ferestrei. Oamenii se buluceau vrând să prindă păruiala popilor. Sătenii de pe cele două costișe bombăneau, gata să iasă la bătaie dacă vreunul din păstori i-ar fi îmboldit la fapte. Ba chiar și alți tălpași, sosiți de aiurea, nerăbdători să-și atingă ținta, păreau zoriți să pună umărul...

Miron căuta să găsească vorba potrivită care să îl scoată din bucluc. Acum îi părea rău că nici maică-sa, nici taică-su, Toader, nu se aflau printre poporeni de pe Dealul Piuarului. Rămăseseră acasă, chibzuindu-se ei că vedenia mai putea aștepta, în vreme ce treburile lor nu...

– Și nici nu înțeleg la ce se holbează lumea asta, strigă nesăbuit Goia, făcându-și socoteala că dacă le deschidea el ochii și le arăta șarlatania, oamenii o să-l lase în plata Domnului.

Ambroz se posomorî. Și popa din Cășei începu să își arate îngrijorarea, sfătuindu-l cu glas înfundat:

– Ai grijă ce scoți pe gură, feciorașule, susură Hidișan, sincer preocupat de soarta bozneanului. Mulțimea atâta și așteaptă, o necugetare, ca să se sloboadă la rele...

Miron tot nu pricepea unde și în ce anume greșise. I se vârâse însă în cap ideea că *tinerii trebuie să fie ei înșiși*, să își apere punctul de vedere. Prin urmare stăruie:

– Părinte, dar eu chiar nu văd acolo decât o pată de umezeală... de mucegai, își susținu el cauza. Și eu, continuă Goia, sunt tulburat... dar dacă nu...

– Fă bine și taci, îl pofti Hidișan cu ton potolit, dacă vrei să te-ntorci viu de pe-aici...

Tânărul amuți, descumpănit și înfricoșat. Dar era prea târziu. Și nu neapărat din pricina celor din jur, care încă mai mult batjocoreau decât amenințau, cât din pricina sa. Crezuse, fiindcă așa i se spusese mereu la școală, la biserică, în familie, că omul vine pe lume să se bucure de viață. Să se uimească, să întrebe și să primească răspunsuri cinstitute. Și dintr-odată înțelese că obștea de pe Dealul Piuarului dorea să fie mințită... păcălită... *Și cine mi-ar da mie dreptul să-i stric mirajul?* se înspăimântă Goia. *Nu cumva eu greșesc? Nu cumva îi invidiez pe semenii mei pentru bucuria de a-și fi găsit o speranță nouă? Totuși e un drum înșelător*, se revoltă el, privind iarăși în sticla morarului... care era la fel de goală și de colbuită...

Plin de obidă, se înalță în vârful picioarelor pentru a cuprinde cu văzul puhoiul, dar se lăsă repede păgubaș. Gloata nu avea ochi și urechi decât pentru cei doi popi. *Niște șnapani*, îi judecă el cu nechibzuință, după cum își dădu repede seama. Norodul *credea și vedea!* Nimeni și nimic nu l-ar fi putut zdruncina din așteptarea sa, în întregime îndreptată către Maica Domnului. Era o constatare care îl descuraja, îl dezorienta. Realitatea nu se potrivea cu ceea ce știa el, nu se brodea cu învățăturile primite de la dascălii săi. Și nici cu acelea deslușite din cărțile citite cu nesaț de adolescent... pornit să cuce-rească lumea cu mintea, știința și conștiința. Pârdalnica de viață juca după țintele ei, fiindcă puțin îi păsa de dreptatea... de *adevărul* lui Goia. În afară de el, întreaga suflare pe de Dealul Piuarului trăia și nădăjduia în umbra ferestrei lui Pișcorean. Putea Miron să urle cât voia că sunt prostiți fără rușine, poporenii nu îl credeau. *Și pe bună dreptate*, își zise el, *pentru că, mă rog frumos, de ce m-ar alege pe mine, tânăr și necunoscut, când îi au dinainte pe preoții lor? Pe care îi urmează mereu... din statornicii de demult... Ce le-aș da eu mai bun... decât să le spun că n-au minte... din moment ce aproape cerșesc să fie amăgiți... îndobitociți?*

Stătea în fața adunării ca un elev nedumerit că nu i se dă lui cea mai bună răsplată, socotind că de vreme ce nu lipsise de la nici o lecție... buchisind pe nerumegate, el trebuia să fie în fruntea, nu la coada șirului, cum se arătau a fi lucrurile... Semenii, în folosul cărora fusese pregătit să își dedice

viața, mai că nu îl rupeau în bucăți, considerând că dumnealui încerca să îi îmbrobodească. Să îi rătăcească, să îi abată de la semnul minunat ce făgăduia un trai nou, fericit și pentru amărășteni.

Iar șarlatanii ăștia de popi ce interes ar avea să mă apere? se întrebă Goia îngrijorat. Fecioara face parte din lumea lor, din alaiul lor... la drept vorbind mănâncă aceeași pâine... Păi dacă se duce dracului tãmbălăul ăsta, toată lumea are de pierdut: proștii fiindcă le place să fie prostiți, iar biserica și cinul ei pentru că ar rămâne fără turmă, la o adică...

Ambroz se holba furios la tânărul care îi încurca planurile. Sudoarea de pe fruntea înroșită îi picura în barbă, năclăind-o. Părintele își scoase din buzunar o batistă mare cât un prosop și se șterse înde-lung, strunindu-se. Înțelegea că de și-ar pune pumnii pe spinarea lui Goia s-ar fi încins o burdușeală generală. Pe de altă parte nu prea avea de ales: *barem mutra să i-o pocesc*, se ispitea Ambroz, *că și el mă atinge pe mine la păpică... vrea să-mi strice roșturile...*

Situația era neașteptată pentru popa din Gârcei. Până în ziua aceea se ciorovăise cu Hidișan și susținătorii lui doar pe problema strămutării ferestrei. Pișcorean nici nu fusese trecut la socoteală, cu toate că și el ar fi putut crea încurcături... dacă s-ar fi împotrivit. Însă nici una din piedicile de până atunci nu îi primejduse combinația așa cum o amenința viziunea bozneanului. Care viziune spunea că în geamul morarului nu se afla nimic...

Și gheșeftul ca gheșeftul, se burzului Ambroz, *că cum am trăit până acuma aș trăi și pe mai departe, cu voia Domnului. Dar să tăgă-duiești că cea mai Alduită Maică s-a aplecat către noi... asta-i hulire... Prokletul... Antihristul... Ba pe-a... mama cui l-o făcut de păcătos...*

Suferința părintelui pentru cauza bisericii era de altfel mai veche. De când începuse să își dea seama că scade numărul credincioșilor la sfânta liturghie. Enoriașii îl căutau să le slujească la cununii și botezuri, la înmormântarea rubedeniilor, dar tot mai puțini respectau cea de a patra poruncă a Domnului: *Adă-ți aminte de ziua de odihnă, ca să o sfințești pre ea*. Fie că lucra duminicile, fie că lua calea distracțiilor, îndeosebi tineretul se depărta mereu. Cât despre târgoveți, ce să mai vorbim... teatre, cinematografe... acasă televizorul... Se schimbau vremurile... *Poate în bine*, chibzuia Ambroz, *că nu poți să zici că nu-i bine faptul că se găsește de lucru. Unde-i muncă e și răsplată. Și unde-i răsplată e și îndestulare*. Însă oricum o întorcea, își dădea seama că pentru el și menirea lui perspectiva se îngusta.

Popa din Gârcei nu avea un suflet prea complicat. El credea în Cel de Sus și ucenicise în a-i fi apostol. Întreaga sa viață se rânduise în jurul lui Dumnezeu, stăpân atotputernic în ceruri și pe pământ, care limpezea toate tainele și dădea sens existenței. Dacă El nu ar fi, își spunea sieși și altora Ambroz, nimic nu s-ar îndreptăți. Nici naștere, nici moarte. Și tot ce ține de aceste două jaloane de căpetenie, care ne mărginesc trăirea.

De aceea când o zărise pe Sfânta Fecioară simțise că lui i se încredințase misiunea de a vesti neamurile și a le aduna iarăși în jurul bisericii. Un sarcedoțiu pe care popa din Gârcei și-l asumase cu

toată ardoarea inimii sale. Plin de evlavie, Ambroz nu își alesese mijloacele prin care să își transmită înflăcărarea. Nu se întrebese nici un moment dacă era strâmb ori drept în ceea ce făcea. Și până în ziua de Paști i se arătaseră destule dovezi că nu greșise. Ajunsese la un pas de capătul drumului. Încât îndrăzneala lui Goia îi apărea ca o sabotare a proiectului. Pentru că norodul, chiar de nu se bulucea la ușa lăcașului din Gârcei, suia în schimb pe dâmbul morii și *se înfoca* iarăși de cele dumnezeiești. Nu-i mai rămăsese lui Ambroz decât să mute icoana în Casa Domnului din sat... și cu o asemenea mișcare schimba și direcția mulțimilor. *Și-acuma să mă-mpiedic eu de-un ciot, vorba poetului?...* se întărâta apostolul, hotărât să îl azvârle de-a berbeleacul pe nein-spiratul boznean. *Adică paraclisul meu e pe cale să devină templul ținutului, apoi al pământului și poate chiar al universului, și să vină un mucea și să prostească lumea precum că el nu vede? Și-apoi dacă nu vede, cine pierde? De bună seamă că numai el pierde. Dar dacă l-om lăsa noi să-și facă de cap, ar mai putea prinde și alți răzvrățiți... și din ce este să fie se poate alege praful și pulberea...*

Când să se repeadă peste dușman, Ambroz trebui să se oprească însă, fiindcă atenția poporului pentru Goia se risipise. Oamenii se holbau la Pișcorean, care se urcase pe acoperișul șandramalei și urla de se auzea până în marginile județului:

– Să știe tot natul și tot satul, răcnea morarului, ba și mai departe, până la stăpânii stăpânilor, că eu nu mai pot trăi în casa mea. Fiindcă nu mă lasă vecinii și drumeții... și nici sfințiile lor...

Pișcorean era un bărbat scund și foarte slab, dar avea o voce groasă, pătrunzătoare și deosebit de puternică. Întreaga suflare de pe dâmb amuțise când își slobozise el glasul. Miron căpătă curaj simțind că ieșea din belea, salvat de nebunia morarului.

– Vreți să-mi luați fereastra, zbieră iarăși Pișcorean, aruncând văpăi din ochii bulbucăți de mânie. Și pe mine vreți să mă luați. Și până și șura și uiumul. Luați și crăpați, dacă nu mai am tihnă și folos de truda mea...

Două fete mărunțele și gălbejite, ținute de mână de soția morarului, o femeie grasă și înaltă, se smiorcăiau lângă popa Ambroz:

– Haida jos, tăicuțule, suspinau codanele, haida jos...

Ambroz le ținu isonul:

– Coboară, Pișcorene, grăi blând părintele, coboară, că-i voia Domnului ca din gospodăria ta să înceapă lucrare dumnezeiască...

Morarul ridicase două șomoioage, câte unul în fiecare mână, și amenința cuprins de aiureală:

– Am să dau foc la pușcărie și la casa de nebuni, cum zice poetul Eminescu, mugea Pișcorean.

– Lucilus, ba fă bine și vină de-acolo, se tângui nevestă-sa, alintându-l cu numele de răsfaț, că-s uscate paiele și-a arde tot... Și-apoi dacă n-avem după ce bea apă, n-om avea nici acoperiș sub care să ne punem capul pe *perină*, sfârși ea, sufocată de groaza de a rămâne fără adăpost.

Lucilus nu o luă în seamă. Se așeză călare pe muchia învelișului și începu să se legene înainte și înapoi, săltându-se și îndemnând:

– Dii, mă, dii, chiuia Pișcorean, dii, mă, dii, murgule, dii, pân' la mândra nu te-opri, măi, hop și-așa, că pe toate le gândește tăicuțu' Dumnezeu bine, dar pe mine mă oropsește... mă-ncearcă, dăuli morarul, oprindu-se câteva clipe ca să își dea seama dacă lumea îl asculta.

Norodul uluit nici nu apucase să reacționeze în vreun fel oarecare, fiindcă nu știa dacă să rădă ori să fugă. Ambroz, iarăși mai isteț decât turma, se trăgea pas cu pas către fereastra de unde Maica Domnului se arăta ființelor care doreau să o vadă. Goia băgă de seamă că popa puneă el ceva la cale, dar nu îi desluși tertipul. Simți însă că gloata îl uitase și profită de ocazie. O luă de mână pe Veturia și se strecură printre curioși, depărtându-se de acareturile lui Pișcorean. Se opri totuși la un moment dat, când observă că se afla printre alți oameni decât creștinii de pe culme. Alții, dar tot gură cască, aidoma lui, doritori să vadă ce va urma, fiindcă ghiersul piuarului răzbea până acolo...

Moara, Lucilus, sălașul și hambarele se profilau ca niște nouri de leșie pe cerul albastru. Ambroz, de asemenea, răsărea cu un cap peste liota dezorientată. De fapt se urcase, crăcănăt, pe doi butuci și se trudea să scoată fereastra cu țâțâni cu tot. Pișcorean însă nu mai lua aminte la nimeni și râdea și se veselea:

– Domnul a dat, Domnul a luat, hohotea el, continuând: Bine mi-a fost pe vremea când țăranul măcina grăulețul la mine, n-am dus lipsă de nimic. Aveam de pus în blid la copilași. Dar Cel de Sus și-a luat fața de către mine și m-a pedepsit... acuma poporul vine și se bleoidește la vitrajul meu... și nu mai încap plugarii de-atâția proști care-și belesc bulboacele pe cai verzi pe pereți.

Goia văzu limpede, din locul în care se afla, cum Pișcorean scăpăra silitra, se ghemuia și sufla în paie de pe acoperiș, pesemne cu gândul să stârnească pălălaia. Vântul nu-l ajuta deloc, aerul era încremenit. Nimic nu se mai mișca pe dâmb. Chiar și aripile morii se poticniră în câteva rânduri, dând semne că s-ar opri cu totul în cele din urmă. Lucrul se și întâmplă în clipa în care popa din Gârcei izbuti să scoată geamul, cu pervaz și balamale. Și atunci izbucni și vâlvătaia...

Flăcările țâșniră brusc și drept în sus, albe și strălucitoare, ame-nințând să îl tragă și pe Lucilus după ele, într-atâta de iute se răsuceau. Miron simți cum sufletul i se umple de remușcări, făcându-și vină că nu se străduise mai mult să le deschidă oamenilor mintea. Să îi con-vingă, să îi determine să iasă din vraja bolnavă în mrejele căreia căzuseră și dâșii, dar și popii. Cu privirea încremenită, Goia aștepta ca pârjolul însuși să dea cheia, rezolvarea, să scoată lumea din amorțeală, din transă. Nici nu băgă de seamă cum cobora Ambroz cu fereastra în spinare. Părintele găfâia și își rotea ochii, temător că l-ar mai putea încă opri cineva. În căpățâna sa, tulburată de focul de pe creastă, se cuibărise gândul că fapta lui era bună, folositoare bisericii și că nu ar fi fost cinstit față de sine și față de Dumnezeu dacă nu ar fi procedat așa cum a procedat. Însă frică de mulțime avea și buzele sale, în parte ascunse de barba jilavă de sudoare, ba se crispau, ba morfoleau perii roșcați... cu atâta putere

că îi rupea și îi scuipa fără să își dea seama. Se opri în dreptul lui Goia, șovăind dacă să-i atragă ori nu atenția. Bozneanul mormăia, zăpăcit de comportarea lui Pișcorean, un fel de rugăciune, îndrugând cuvinte fără de șir. Morarul, cu hainele de pe el fumezând, se zbenguia, dănțuia, hăulea, fără să îi pese de arsuri. Se opri apoi cu ochii în soare, parcă bucurându-se de lumina sa veselă, neîntinată de cele ce se petreceau în necuprinsul lumii.

– Lucilus, se auzi glasul sfâșietor al femeii, și până și Ambroz se cutremură.

Silueta morarului prinse iar a se contura halucinant printre vălă-tucii de fum, iar din țeasta lui Pișcorean țâșni un mănunchi de scânteii care se tot înălța. Și pe măsură ce se înălța, se mărea neconținut.

Goia își întinse grumazul, dorind cu nesaț să vadă și să înțeleagă de ce se întâmplau asemenea fapte pe pământul nostru răbdător. Cum adică să moară un om – numai fiindcă un preot credea că era în dreptul lui să diriguiească după bunul său plac viața și visele semenilor?...

Popa din Gârcei, revoltat și scârbit, deopotrivă, de Miron și de Lucilus, își săltă geamul, potrivindu-și-l pe umeri, și își reluă goana către sat. Cetele, una după alta, îl urmară tropotind și ridicând nori de praf. Asemeni unei uriașe cirezi de bivoli, norodul se scurgea bezmetic în urma lui Ambroz, călcând și pustiind ce se nimerea în cale. Totul pârâia și se prăbușea. Tufe și ierburi, semănături, garduri și acareturi, numai casele, tupilate pe sub prunii în floare, scăpară neatînse.

Luat de șuvoi, Goia se rostogoli pe cărarea neprunduită, gata să fie strivit de torent. Veturia îl trase însă repede în sus și deodată Miron pricepu că își făcea în zadar reproșuri cu privire la oameni. Aceștia se îmbulzeau, înnebuniți să prindă locurile cele mai bune din preajma bisericii lui Ambroz. Ba chiar și Pișcorean sări de pe acoperiș, urlând după icoana lui. Trecu pe lângă Goia ca o stafie buimacă, zorit să nu își piardă rândul la fericirea pe care himera o făgăduiește veșnic... fără istov...

Bucuros că scăpase de apăsare, Miron o luă de mână pe Veturia și o târî după el în urma convoiului...

2. Miron și Veturia fuseseră colegi la *Școala medie generală de zece ani* din Zălau. Totuși nu se ținuseră de prieteni. Își dădeau binețe, se întrebau unul pe altul despre noutățile de acasă – niște consăteni cumsecade, fără încurcături. Singuratici, răzlețiți prin internate, își duceau viața de elevi cu sfiiciune, stăpâniți de condiția de vlăstare provenite din mediul țărănesc și împovărați de răspunderea ce le căzuse pe umeri pe neașteptate. Anume de a-și crea alt viitor decât acela bănuț de ei în copilărie, păzind găștele sau oile.

Asta până la balul de după *examenul de maturitate* când, tocmai din pricina însingurării, a lipsei de alte tovarășii, împrejurarea îi silise să își alunge împreună plictisul. Țopăiseră nestingheriți de nimeni. Ceilalți colegi se aranjaseră din vreme, perechi-perechi. Nu se încurcaseră cu doi opincari blegi și îmbrăcați ca vai de lume, mai aproape de portul de acasă decât de moda de la oraș.

Astfel că dimineața îi ajunse îndrăgostiți și, ca întotdeauna în asemenea împrejurări, plini de socoteli casnice. Să rămână în sat. Să își găsească slujbe pe măsură – de pildă, ea dirigintă la poștă sau măcar telefonistă. El, suplinitor la școală ori, de ce nu, referent la *Sfatul popular*. Să se cunune la biserică... să își zidească o casă pe care să o umple cu țânci... Într-un cuvânt, plănuiau să își lege viețile până la adânci bătrâneți, fericiți, împăcați, în armonie cu năzuințele lor neînsemnate de oameni simpli, ceva mai pricopsiți decât părinții, însă cu mult sub ifosele Zălăului. Pe care de altfel îl disprețuiau. În afara zilelor de târg când, desigur, și-ar fi putut îngădui să-l viziteze pentru cumpărături și să hoinărească prin parcul prin care se preumblaseră duminica, în cei trei ani de învățătură.

La drept vorbind ei ar fi făcut nunta chiar în vara aceea, însă nu cutezau să ceară consimțământul părinților. Într-adevăr, realizaseră ceva important, dar greul de-abia acum venea. Adică să nu se oprească aici. Să țintească mai sus, spre o facultate, încât să se aleagă și ei cu o diplomă și cu o meserie sigură...

Și ei ce să spună, ce temeuri să cheme pentru a năruii visele *babacilor*? Nici măcar nu ajunseseră la vârsta majoratului. Veturia împlinise șaptesprezece ani în primăvară. Miron urma să-i îplinească în toamnă. Fără îngăduința bătrânilor, primarul Mitrofan i-ar fi gonit cu biciul din fața ofițerului stării civile. *O lume prea rea*, cugeta Miron. *Și, mă rog, presupunând că m-aș bate cu ea, aș ajunge la zid, căci lumea nu ne este doar potrivnică, ci este și organizată, cu legi de neschimbat.*

Între timp, parcă anume să le facă în ciudă, venise în Bozna noul învățător, absolvent al *Școlii normale* din Cluj. Tânărul, cu un an mai vârstnic decât Miron, fusese bine sfătuit, vedea Goia cu un pic de ranchiună. *E stăpân pe soarta lui, în orice caz nu-l silește nimeni să facă altora în voie. Oare tata de ce nu m-a dat și pe mine la Școala de învățători? La anul, pe vremea asta, aș fi fost și eu liber și mi-aș fi ales un sat din fundul Apusenilor, cât mai departe de casă.* Firește, așa s-ar fi petrecut lucrurile, atâta doar că fără Veturia. Ceea ce acum i se părea de neînchipuit. Nu mai reușea să își înfățișeze viața fără catrințele dumneaei. *Putem da examen de admitere la aceeași facultate, acolo nu ne supraveghează părinții, iar la absolvire doar noi vom hotărî încotro să ne îndreptăm pașii.*

Lobonț Gavrilă, dascălul cel nou, ședea în gazdă chiar la familia Veturiei, astfel că Miron se împrietenii repede cu el și îl călca de câte ori i se ivea prilejul. Lobonț, un flăcău bine legat, cu o chică neagră, bogată, cu fața prelungă și albă, își ducea traiul aproape în schimnicie. Ocolea până și *danțul duminical*, neplăcându-i *viața de gașcă*. Uneori cutreiera de unul singur dealurile Măgurei, din vecinătatea Boznei, ori silea sus pe Grădiștea, unde scotocea după rămășițele vechii cetăți romane. Pentru inspirație, se dezvinovăța el, căci scria poezii, stihuri frumoase și cuminiți despre câmpii verzi, despre păduri și izvoare, despre strămoși și tricolor.

S-ar putea chiar să ajungă cineva, gândea Miron:

– Ar trebui să umbli pe la cercurile literare, îl îndemna el.

Lobonț se dezvinovăța cum îi venea la îndemână:

– Aici n-am nici revistă, nici cenaclu, ar însemna să mă dau peste cap să ajung la Cluj...

– *Ieee*, că nu-i ușor, nu, da, zicea Miron, ca să se afle în treabă.

Și pentru sine cugeta că de fapt fiecărui om îi lipsește câte ceva, deși prea credem că doar noi avem neîmpliniri. Toți au, cu deosebirea că nu sunt aceleași. De pildă Lobonț nu se îndrăgostise de Veturia. Aproape că nu o băga în seamă. Uneori, când îi dondănea despre ea, Miron îi suprindea surâsul neîncrezător și chiar batjocoritor. Nedumerit, îl întrebă ce i se părea lui caraghios în acea poveste.

– O să răzbați, proroci Lobonț biruitor. Am trecut și eu prin așa ceva. Credeam că nu se poate trăi altfel. Da'... uite că se poate...

– N-ai fost vrăjit, îl contrazise Miron, sigur că aici se afla explicația.

– Ba da, dezminți îngăduitor dascălul, am fost subjugat, logodit și cât pe ce să mă însor...

– Și?

– Și! Glasul i se înăsprise, amintirea îi redeșteptase nemulțumiri vechi: Și s-a dus cu altul. S-a măritat de fapt cu o situație mai bună decât a mea.

Rămase ursuz și întunecat.

– Te cred, încercă Miron să dreagă busuiocul. Se simțea ca un nătărău. I se vârâse în suflet, în anume clinuri intime, unde oamenii de ispravă nu se amestecă: Iartă-mă, adăugă, *voroveam* și eu...

Lobonț se ascundea, nu îl încuraja să continue ori să înceteze, îi lăsa libertatea de a hotărî singur.

– Pesemne numai îndrăgostiții sunt cu ochii legați. Sunt egoiști, invidioși pe fericirea ca și pe nefericirea altora, ca și cum propria lor împlinire ar depinde de toate astea. În realitate chiar restul lumii nu contează. Laudele ne fac bine în măsura în care vin în întâmpinarea dorințelor, iar îndoielile ne îndârjesc. Atâta și nimic mai mult, comentă Goia.

– Mde, făcu nehotărât Lobonț, cunosc...

– Deci din pricina asta nu scrii tu poeme de dragoste?

– Și din pricina asta, se învoi el.

– Ai și alte motive? îl descusu Miron.

– Am. Dar... nu vreau să discut despre ele, încheie dascălul Găvriluț, cum îl alintau consătenii.

Goia nu a reușit să afle niciodată acele pricini, nici nu a mai îndrăznit să îi redeschidă buba. În câteva rânduri l-a însoțit în plimbările pe Măgura. Lobonț tăcea mereu sau dacă ieșea din muțenie o făcea pentru a recita versuri din Bacovia, tocmai el, care scria despre cu totul altceva. *I-o fi plăcând poezia lui Bacovia*, se chibzui Miron, *Ceea ce nu mă privește pe mine. Important e că prin el mă întâlnesc cu draguța mea...*

*

Într-o seară Parasca îl văzu pe Goia luând-o pe Veturia în brațe. Parasca împlinise patrusprezece ani și își pizmuia sora chiar din pricina diferenței de vârstă, știind că ei nu-i erau îngăduite libertățile celeilalte. Pe deasupra, fiind și în perioada dificilă a pubertății, obrajii i se umpluseră de coșuri, fapt ce o înverșuna și mai tare. Nimeni nu îi spusese că asemenea urâțiri sunt firești, nimeni nu o prevenise asupra misterului trecător al neajunsurilor primei tinereți. Poate că o scotea și Goia din fire, el neavând ochi decât pentru Veturia. Fără să își dea seama, Parasca se îndrăgostise, o dragoste copilăroasă, însă, și tocmai de aceea crudă și răzbunătoare. În chiar seara întâmplării îi istorisi maică-si grozava aventură, tremurând de emoție. O gelozie amestecată cu dorința neîmplinită, cu mărunțișuri scornite de mintea-i înfierbântată și ațâțarea trupului. Astfel că, începând de a doua zi, Jenica îl primi pe Miron cu vrăjmășie, nerăspunzându-i la binețe și neîngăduindu-i Veturiei să-i mai iasă în cale...

O săptămână lucrurile se desfășurară așijderea, fiecare așteptând să se dea bătut celălalt. Și cum Goia, mânat de nepăsarea tinereții, nu pricepea să dea îndărăt, iar Jenica, înrăită, de asemenea nu țintea să își înmoaie pornirile, neînțelegerea se adânci într-atâta, încât, în cea de a opta zi, ea îi trânti pur și simplu ușa în față. Rușinat și plin de obidă, Miron se așeză în poarta casei așteptând să se întâmple ceva minunat, fericit. De pildă să iasă Veturia care, după o scuturătură aprigă cu maică-sa, și după multe lacrimi vărsate, ar fi izbutit să își recapete dreptul de a sări pârleazul... Așteptă zadarnic, după cum zadarnic întârzie până aproape de miezul nopții tot fluierându-și mândruța. Jenica veghea, neîndoielnic...

*

Toader nu se culcase, anume ca să îi vorbească. Ședea în belvedere, pironind crugul cerului.

– *No*, bună *sara*, tată, îl salută Miron.

– *No*, tresări Goia, da' tu erai? Uite, cercetam și eu crângul, de mă găsiși aici, adăugă el, ca și cum ar fi vrut să își explice nesomnul. Poți să stai așa ani în șir, gândesc, mereu se întâmplă pe acolo, pe sus, lucruri de neînțeles. Mai cade câte o stea, altele își schimbă strălucirea, le-a *hi* ocolind soarele lor, că mă chitesc eu că și soarele lor răsare, se înalță în amiezi și asfințește, ca aici la noi, pe pământ. Suspină îndelung: E bine pe pământul nostru și gândesc că tot așa a *hi* și pe-acolo. Tu ce crezi?

– Nu prea-i viață pe stele, rosti încet flăcăul, temându-se de capcane.

Cu bătrânul nu știai niciodată cum să te porți. Te lua pe de departe, începea cu paradisul, cobora în lume și, în cele din urmă, poposea în propria-i ogradă.

– Că pe-aici e multă, e prea multă, glăsui Toader hâtru.

Miron se liniști întrucâtva, presimțind ce îl aștepta.

– Bag seamă că în ce te privește ai tragere de inimă să-ți trăiești viața, reveni tătâne-său. Făcu o pauză, apoi continuă: Mi se pare că ți-i vremea. Se ridică, se întinse trosnindu-și oasele, căscă: Mi-e somn, cerul rămâne acolo, pot să-l cercetez *sară de sară*, dacă nu plouă. *No*, așa că m-oi duce să mă *hodinesc*. Din prag se întoarse iute: Și fă bine și pune mâna pe carte, că altfel bolta te mănâncă!

Trânti ușa, neinteresat de răspuns. El poruncea doar, nu stătea la taclale, ori judeca precum că, fiind prea târziu, putea amâna discuția ca de la bărbat la bărbat pentru altă dată. Miron nu se îndoia câtuși de puțin că va trăi și clipa aceea și nu o aștepta cu plăcere.

A doua zi îl căută Găvriluț. Venea pentru întâia oară la ei în casă. Miron îi observă o oarecare stinghereală.

– Șezi. Bei ceva? îl îmbie Goia.

– Nu beau niciodată, știi doar, refuză celălalt, așezându-se pe laviță.

Odaia în care se aflau, rânduiește țărănește, cu pat înalt, masă de stejar geluit, ștergare pe pereți, câteva fotografii înrămate butucănos, împrumutase prea puțin din firea lui Miron. Niște stelaje pline de cărți, manuale și romane populare. Și tabloul *clasei a X-a B*, amintire că absolvise *Scoala medie generală de zece ani*.

– Aceea nu-i Veturia? întrebă Găvriluț, arătând spre poza fetei.

Miron înclină capul fără să răspundă. Aștepta posomorât veștile: nu s-ar fi arătat învățătorul așa, hodoronc-tronc, decât mânat de ceva important și neplăcut. Nu îndrăznește să-l întrebe, fiindu-i teamă de neprevăzut.

– Parcă acum arată mai acătării, continuă Lobonț zâmbind, pesemne încercând să slăbească încordarea și să îi toarne veninul pe nebăgate de seamă.

– Da, parcă, repetă Miron dus pe gânduri.

Nu îi trecuse prin minte vreodată să compare copia cu originalul, așa că zise prostește după celălalt:

– Arată mai femeie în mărime naturală...

Miron își stăpâna cu greutate nerăbdarea; dorea totuși să afle, să știe, cu toate că ar fi preferat să se găsească în altă parte. Se simțea cuprins de o pornire crescândă împotriva lui Găvriluț, chiar dacă motivele nu îi erau clare. Omul, dacă venise, precis o făcuse ca trimis, nu din proprie inițiativă. L-ar fi poftit afară, deși, totodată, o râvnă bizară îl stârnea să-l îngăduie cu naivitate și chiar cu un fel de milă. Doar nu-i plăcut să fii ștafeta veștilor cele rele...

– De fapt de ce-ai venit? se îndemnă Goia să-i curme flecăreala. Și cum Găvriluț mustăci iarăși, continuă: Nu încerca să îndulcești...

– Nu îndulcesc nimic, îl întrerupse vesel Lobonț, fiindcă după părerea mea nu merită...

– Și dacă merită? protestă Miron, mânios pe sine, pe neputința de a-și stăpâni nevrăzilele.

Dacă pentru mine merită?...

– Ești prea scorțos, amice, o ținu Găvriluț pe același ton glumeț. Ce naiba, trebuie să avem simțul umorului.

Miron se potoli pe neașteptate. *Ce-mi pasă mie, gândi, de ceea ce se petrece în jur? Vraja e în mine, eu iubesc și chiar dacă simțământele nu-mi sunt împărtășite, mă pot declara fericit că eu sunt capabil să îndrăgesc pe cineva fără să-i țin socoteala... Dar dacă Lobonț cade din partea Veturiei?*

– Da, din partea ei vin, confirmă el, și privirea îi deveni de nepătruns. Continuă neguros: E drept că lelea Jenica stă în spatele aranjamentului, însă și fie-sa s-a plecat... *Fain* ar fi fost să nu dea înapoi...

– Ce frumusețe, domnule, ia mai lasă-mă cu învârtelile tale, se înroși Miron de furie și de obidă.

– Vai de mine, se apăra Găvriluț, crezi că mie curieratul ăsta îmi dă fiori de plăcere?

– Da, așa cred, rosti celălalt aspru și necugetat.

– Păi, se ridică omul în picioare, atunci nu prea mai avem ce ne spune.

– Nu, întări Goia.

– Să înțeleg deci că și prieteșugul nostru s-a sfârșit? puse Găvriluț încheierea.

Miron șovăi. Prietenia e un lucru rar, o știa prea bine. Apoi... nu Lobonț purta vina nestatorniciei Veturiei; el intrase ca mijlocitor din simpatie pentru Goia, nu pentru ea. Își dădea seama cât de nedrept îl judeca, totuși nu reușea să-și înfrângă nesocotința. O ocăra pe fată vărsându-și mânia asupra bietului vestitor nevinovat.

– Asta rămâne de văzut, dădu îndărăt.

– Mă rog, tu hotărăști, deși aș putea hotărî și eu. Nu-mi place nici mie să fiu *luat în baloane*...

– Mulțumește-i Veturiei, stăruie Miron.

– Așa am să fac, râse Găvriluț, redobândindu-și prezența de spirit și tratând cu haz împrejurarea. Și să știi de la mine, îi zise din prag, o să-ți treacă. Te vei mira cât de ușor. Ba chiar o să te rușinezi de amintirea asta.

Închise ușa înainte de a-i da răgazul să îi răspundă.

Vasăzică și dragostea trece la fel de repede ca orice lucru pe lumea asta, se smiorcăi Miron după plecarea lui Lobonț. Refuza încă să creadă că Jenica izbutise să își convingă fata să îi întoarcă lui spatele, deși acum se temea că însăși Veturia își închipuiseră doar... că noaptea balului de absolvire